Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 38 (524). Неділя, дня 22. вересня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Živnostenska Banka a Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2¹/₂ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ

За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має для шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошене 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожчі. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовлюючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

З приводу „відкритого листа“ п. С. Томашівського до п. Вячеслава Липинського.

У свойому отвертому листі до п. Вячеслава Липинського, поміщеному в „Новій Зорі“ з дня 11. серпня 1929 р., п. С. Томашівський присвячує увагу і моїй особі. Це дає мені право подати кілька заміток з приводу цього листа. Не для оборони Пана Вячеслава Липинського, — який навіть серед такого схаотизованого громадянства як наше, оборони не потребує — а головно задля того, щоб дати характеристику методів публіцистичної борби, якими послугуються, користаючи з загального розбиття та розкладу, „лицарі“ нашої грядучої руїни.

Спонуканим уважаю себе до того кроку ще і тим, що в загальній громадській метушні, в якій находиться під ту хвилю наше громадянство, „свій не відпізнає свого“, „ясного денного світла не може відріжнити від нічної темряви“ — і тому не вільно поминати мовчанням симптомів цілковитого розкладу, а треба всім тямущим ще і незґанґренованим відкрити очі.

I.

Перша основна ріжниця межи статтею п. В. Липинського („Нова Зоря“ і ідеольоґія гетьманців“, „Діло“ з дня 18, 19 і 20 липня 1929) а відкритим листом п. Томашівського в „Новій Зорі“ — це річевий, не особистий і не обиджуючий зміст статті першого і чисто особистий, повний лайок, інвектив, інсинуацій, перекручувань і т. д. зміст „листа“ п. Томашівського. Вистане мені звернути увагу на поняття ідеалізму, яким так невдало жонґлює п. Томашівський. Підчас коли п. В. Липинський уживає поняття ідеалізму все в певно означенім конкретнім значінню державно-творчого, будуючого чинника в громадскім життю — п. Томашівський, — знаючи дуже добре в чім суть того ідеалізму — умисно затемнює хмарою якихось ріжних понять це одиноко конкретне розуміння державного ідеалізму у п. В. Липинського. Він посувається навіть так далеко, що питає чи не матеріялістичну (марксівську — пункт 8. отвертого листа, — або революційно-націоналістичну — пункт 15. отв. листа) — ідеольоґію п. В. Липинський під своїм державним ідеалізмом розуміє? Це уже така монструальна інсинуація — що її навіть найзапеклійшим ворогам ідеольоґії п. В. Липинського вияснювати не треба. Инші подібні інвективи, якими повна стаття п. Томашівського, поминаю. Залишаю безстороньному читачеви рішати по чийй стороні тут, по словам автора отвертого листа: метод своєрідного цитування, затаювання, обчорнювання — метод недостойний ученого письменника“.

II.

Найважніщі конкретні річеві закиди п. Томашівський промовчує. Так прим. проблєма територіяльної автономії Галичини, одна з найважніщих частин статті п. В. Липинського — не удостоїлася відповіди п. Томашівського —. хоч тут лежить найглибша ріжниця в поглядах на це питання. Невигідною очевидно є ясність в розвязці цего питання для п. Томашівського.

Рівнож відносно культу Богдана Хмельницького не вияснив п. Томашівський річевого закиду, що він змінив основно, *відповідно до нових обставин*, свої погляди про значіння Великого Гетьмана, — а навпаки старається і дальше цілком обезцінити невигідний йому козацько-гетьманський період, при чім заплутується в ряд противоріченств. Коли Костюшки та Кошути мали в противенстві до Виговських, Мазеп та Орликів, на погляд п. Томашівського, „великі моральні“ успіхи, — то це тільки тому, що в тих громадянствах, до яких вони належали, не було таких „усвідомителів“ та „критичних коментаторів“ їх історичної ролі, яким саме являється у нас п. Томашівський.

Зовсім незаслужено рівняє себе п. Томашівський у своїх ревізіоністичних поглядах про Богдана Хмельницького з Кулішем. Куліш виступив проти Гетьмана Хмельницького перш за все з зовсім инших мотивів і в зовсім инших обставинах ніж п. Томашівський. Куліш виступав в Росії, де проти ширення культу Хмельницького уряд не тільки нічого не мав, а навпаки — цей культ піддержував. І виступав — Куліш — одинокий. Натомість п. Томашівський ревідує свій погляд на Хмельницького в Польщі, і то не сам — а в товаристві панів Певних — що цілу цю справу достаточно вияснює.

Щоби осягнути свою ціль дискредитовання гетьмансько-козацької доби, п. Томашівський забуває і на противорічснства, в які заплутується. Він, обезцінюючи козацько-гетьманський період — вертає нібито до культивовання періоду старої княжої Руси і хоче погодити цей період з диференціяцією руського сходу, якого далекосягле значіння він пояснював недавно польському громадянству в Варшаві („Десять літ українського питання в Польщі“ стр. 10-11). Що ця диференціяція відбулася якраз в козацько-гетьманській добі, без якої ми всі до нині булиб інтеґральною частиною єдиної глибоким Сходом пересяклої Руси — це не уважає за відповідне пояснити п. Томашівський.

III.

Метою статті п. В. Липинського, як видно з її змісту, було доказати, що межи ідеольоґією п. В. Липинського а тим, що робить і пише п. Томашівський істнує прірва. Бо п. Томашівський весь час власне на цьому ґрунті свідомо ширив серед українського громадянства неясність і непорозуміння. Навіть у отвертому листі — з одного боку заявляє, що він „до свідомого і засадничого поборювання ідеольоґії п. В. Липинського не признається“ — а з другого в тімже самім листі цілу ідеольоґію п. В. Липинського лає „доктринерством“ і намагається, як може, дискредитувати.

Не спостерігає одначе п. Томашівський, що цю прірву сам підкреслює. Він каже, що ріжниця межи його політичними поглядами а п. В. Липинським почалась від 1921 р., що мабудь зовсім відповідає правді. Бо коли п. Липинський тоді працював над відродженням зруйнованої української Державности через виратовання одинокої, по руїні осталої здорової державної української гетьманської Ідеї і наданням її, сучасним умовам відповідаючого соціяльно-політичного підкладу — то п. Томашівський почав рівночасно ширити зневіру в державність українську та дефетизм серед українського громадянства, чим викликував деморалізацію та ослаблював до решти і так уже мало відпорний орґанізм цього громадянства в його борбі за істнування.

IV.

П. Томашівському належиться в Західній Україні першенство у введенню особистих мотивів в обсяг політично-громадської дискусії. *Хай* проте не дивується, що для вияснення методів його полеміки я приневолений сягнути теж в обсяг персоналій.

В статті п. В. Липинського *нігде, ні одним словом не* згадується, щоб п. Томашівський на своїй діяльности матеріяльно заробляв. Між тим отвертий лист п. Томашівського переповнений вульґарними лайками, що п. Липинський його в тім обвинувачує. Тут видно манію переслідування і манію великости у п. Томашівського.

Перша повстала мабуть з того часу, коли п. Томашівський видав брошуру з перечисленням всіх „доходів“ свого учителя проф. Грушевського. З того часу належиться п. Томашівському честь впровадження грошевих арґументів в обсяг української полемічної літератури і ця ідея на основі „Die Geister die ich rief, die werd'ich nun nicht los“ так опанувала п. Томашівським, що він всюди бачить її тепер у відношенню до себе.

Так приміром в послідній статті „Сучасні авторитети й історичні герої“, констатує п. Томашівський з героїчним самовідреченням, що „його пера ніхто для особистої реклями ще не купив і вже не купить“ („Нова Зоря“ з дня 25. серпня 1929). Зновже обурюючися проти мнимих закидів плекання за ціну задоволення і користей політичного опортунізму — констатує тойже самий п. Томашівський в тімже самім отвертім листі, що взявшись від 1921 р. за публіцистичне перо — *користи моральної та матеріяльної з цього не має жадної*, і що тому покидає він — п. Томашівський — свою письменницько-публіцистичну працю (пункт 25 отв. листа). Щож до манії великости, то вона проявляється в тім, що п. Томашівський є глибоко, видко, переконаний, що хтось на щось хоче його купити („купити“ і „ужити“ це — пане Томашівський — не все одно!) — між тим коли цю тезу мусівби п. Томашівський доказати!

V.

Кождого, хто знає холодно-вираховану та чисто інтелєктуалістичну вдачу п. Томашівського, мусить вразити, що у нього при писанню листа до п. В. Липинського „рука судорожно стискається а з душі виривається крик“. Причини цеї особливої емоції слід шукати в фактах, які стоять поза обсягом всієї тієї формальної полєміки, яку веде п. Томашівський. А, цими фактами є:

У свойому листі до Гетьманського Центру, писанім у Львові, дня 5. вересня 1928 р., п. Томашівський пише:

„Чому становище Професора в берлінськім науковім Інституті для мене, одного з ініціяторів Інституту, було недоступне — се Ви, Панове, будете краще ніж я знати *); натомість чому я досі не на універзитетській професурі **) в Польщі, то хочу Вам відкрити сей секрет:

Отже знайте, що тут на такі посади мають право тільки петлюрівці; вони рішають, і кого вони поручать, той, без особливих кваліфікацій — стає професором (nomina sunt odiosa); проти кого вони заявляться, тому не поможуть ні подвійні, ні потрійні кваліфікації. А як знаєте, що „найсердечніще“ люблять вони гетьманців і довели до того, що хто має марку хочби тільки Вашого симпатика, того всяка вища карієра скінчена, бо ся марка (з чиєї вини се не було-б) у тутешніх імущих власть не рекомендація, а навпаки....“ і далі „скажу Вам ще один секрет: Отже ще на поч. 1926 р., незабаром по моїм нещаснім приїзді сюда, мені була пропонована університетська професура за ціну... розриву з Вами, Панове, та служби в У. Н. Р. Н а ж а л ь, (підчерк. моє) я „політичний спекулянт“ і „реальний політик“, що продає націю за миску сочевиці, — відмовив, Що-більше, навіть по моїй статті у „Н. З.“ з приводу смерти Петлюри, я ще міг доступити ласки в У. Н. Р. і відповідної нагороди з боку уряду, якби був згодився написати критичну статтю про „Листи до братів - хліборобів.“

З цих уступів листа п. Томашівського слідує: а) що він хотів бути професором українського наукового Інстититу в Берліні; б) що рівночасно робив заходи в Варшаві про одержання універзитетської катедри; в) що він подвійну гру ставляючи карту то на одно, то на друге.

Тепер ця гра обірвалася. Звідси „судорожне дрожання рук і крик з душі...“

*) Про це знає найкраще сам п. Томашівський, який одночасно робив заходи в Варшаві про осягнення катедри і був замішаний в цілу відому „універзитетську акцію“ в спілці з п. Романом Смаль-Стоцьким. Примітка моя.

**) Це не відповідає дійсности, бо п. Томашівський є доцентом Краківського Універзитету, при чім його іменовання і його листовний розрив з гетьманцями дуже від себе хронольоґічно недалекі.

Потверджує цю дволичність також факт, що в 1927 р. заявив п. Томашівський свою льояльність до гетьманського руху coram publico на клюбі гетьманців в Берліні, що йому зовсім не перешкаджало майже рівночасно нападати в „Новій Зорі“ на мене і поборювати державний зміст гетьманської ідеольоґії.

Тому зовсім не на місци є подяка, з якою п. Томашівський звертається до п. В. Липинського за це, що завдяки п. Липинського він буцімто відходить від публіцистичної праці, бо як бачимо з дальших чисел „Нової Зорі“, його писання не припиняються. Навпаки думаю, що п. Томашівський повинен подякувати п. Липинському за це, що п. Липинський, здерши з нього одну маску, дав йому змогу працювати вже вільно і не криючися над критикою „Листів до Братів - Хліборобів“ та.... робити карієру під другою маскою.

VI.

Вище згаданий лист п. Томашівського до Гетьманського Центру кінчиться словами: „Від сьогодні між Вами Панове й моєю малою особою нічого спільного нема й бути не може“. Для провірки правдомовности п. Томашівського це дуже характеристичне. Пригадую, що було це писане 5-го вересня 1928 р. — а у своїм відкритім листі, видрукованім в „Новій Зорі“ дня 11. серпня 1929., п. Томашівський заявляє, з крокодилевими сльозами в очах, що особистого конфлікту з п. В. Липинським він ніколи не мав, і що колиб не було замітки в Бюлетені Гетьманської Управи (з березня 1929 р.) і дописи п. В. Липинського в „Ділі“ (з дня 18. липня 1920.) — то певно всі уважалиб, що п. Томашівський гетьманець і що ця ідилля, у взаємовідносинах межи п. Томашівським та гетьманцями, була порушена лиш.... „нападом“ п. Липинського на нього. Хронольоґічний, дійсний розвій подій — вказує на щось зовсім противного.

VII.

Яким демаґоґічним средством воює п. Томашівський, про це свідчить його знаменитий проєкт суду, який він пропонує п. В. Липинському. Цей суд мавби складатися з „одної невтральної людини“.

Чи може найтися людина, зовсім „невтральна“ як супроти цього, що репрезентує собою п. Томашівський, так і супроти цього, що репрезентує собою п. Вячеслав Липинський — це лишаємо для осуду читачеві. По друге, дуже тяжко найти критерій в трактованню питання „заробітків на ідейности чи безідейности“, що малоб бути предметом цього суду „одної людини“. Чи, приміром, камяниця в Берліні, зароблена з ощадностей на службі в уряді През. Петрушевича, це заробіток на ідейности чи безідейности?

І взагалі відки це питання про „заробітки“ — питання, яке п. В. Липинський, у відношенню до п. Томашівського, ніколи не ставив? Врешті п. Томашівський може потішитися. Пану В. Липинському, через недугу, уже виповіджено місце в українськім науковім Інституті. А пенсія, яку буде мати до кінця свойого життя від польського уряду — п. Томашівський, може нагородить „бідуючому“ доцентові краківського університету „кривду“, зроблену йому Інститутом — кривду, яку він так гостро відчув і за яку на п. В. Липинськім так, по свойому, — помстився.

VIII.

Пан Томашівський нарікає на свого невдячного ученика п. Кедрина. Однак п. Кедрин здається не дискредитував пана Томашівського перед урядом, хочби в його заходах стати професором українського наукового Інституту в Берліні. Натомість проф. Томашівський виступав перед австрійським урядом як головний свідок в процесі о державну зраду, виточену його учителеві проф. Грушевському. Відки іде добра наука для учеників — хай осудить українське громадянство....

IX.

Коли під обожателями, які своїми писаннями дискретують, по думці пана Томашівського, ідеольоґію п. В. Липинського — він розуміє Д-ра Назарука, — тоді дійсно можна п. Томашівському бути вдячним, що він положив кінець таким писанням. Д-ру Назарукові зноваж можна поґратулювати ще одної, з черги уже „Х“-тої зміни „найкращих поглядів“. Недавно тому, ще будучи в Америці, остерігав він мене в листах перед інтеліґентсько-деструктивною роботою п. Томашівського в краю — нині до тої, ним самим опрокидуваної роботи, з одушевленням, гідним ліпшої справи, еволюціонізував.

X.

Пан Томашівський рекомендує себе читачем „Нової Зорі“ як людину, яка від молоду мала католицьку орієнтацію. Чи дійсно католицьку орієнтацію пана Томашівського можна вивести від нехрещення власної дитини аж до шкільного віку, річ загально відома в Бережанах? Або від госпітовання його в радикальнім клюбі? Або накінець від проєктованого ним, в 1925 р. в „Політиці“, „повороту до Драгоманова“? Про це хай рішать круги, які уважають пана Томашівського — за найвідповідніщого пропаґатора католицизму.

Дивно вражає разом з тим, що п. Томашівський закидує п. В. Липинському ворожість до унії, хоч книжка п. В. Липинського „Про Релігію та Церкву в історії України“, з якої кождий читач може довідатися про позитивне відношення п. В. Липинського до нинішної греко-католицької церкви, була видана католицьким орґаном. Тому незрозумілим є, що напад п. Томашівського появився, до того в ще так демонстративній формі, в католицькім орґані, який, на

протязі свойого цілого істнування — змігся на так острий виступ супроти одного тільки.... Вячеслава Липинського.

Взагалі про рівень християнської моралі в „Новій Зорі“ свідчить, що це одинокий орґан, який зважився кинути на п. В. Липинського обвинувачення в „заробітках на ідеї“. Досі про „пруські марки“ осмілились згадати ще перед війною тільки деякі брукові польські часописи, і то вони зразу цей наклеп спростували і п. В. Липинського перепросили. Яку сатисфакцію за найбільшу кривду, яку можна учинити чесній людині, дасть п. В. Липинському орґан, редаґований українським католицьким священиком?

Врешті відки взялась небувала смілість п. Томашівського в поборюванню п. В. Липинського. Раніш розправлявся пан Томашівський зі своїми противниками анонімно — як прим. з проф. Грушевським і іншими. Нині цей „лицар“ нашої руїни бачучи, що п. Липинський тяжко хорий і що не має фізичної змоги проти наклепів та безсовісних інвектив боронитися, стає відважним. Чи беруть за це на себе відповідальність ці, від кого черпає п. Томашівський оцю свою відвагу?

XI.

Найсумнійше однак вражає факт, що тут людина, для чисто особистих опортуністичних цілей, готова обезчестювати цілу минувшину України — а разом з тим все, що є ще на Україні чесного, здорового і не знищеного, — а українське громадянство читає це все і не реаґує. В той спосіб воно приготовлює собі долю нездатного до життя орґанізму. Бо всякий здоровий і ґанґриною не затроєний орґанізм такі симптоми гниття та розкладу — усуває і поборює, щоби огнище хороби на місци льокалізувати.

Щоби бодай частинно цьому лихові запобічи — уважав я за свій обовязок подати цих кілька заміток — з приводу безчесного „відкритого листа“. — *Др Володимир Залозецький.*

Відень, 5. IX 1929 р.

Дописи.

Стрільче, пов. Городенка. З початком цего шкільного року пішов в пенсію управитель школи в нашім селі, п. Омелян Билинкевич. 48 літ він працював в школі, з того 35 літ в Стрільчу, де своєю працею при ширенню освіти здобув собі загальну пошану і любов. Журимося тепер тим, хто до нас прийде, і то тим більша наша жура, що бажають нам дати чужого нам чоловіка. Ходять вісти, що без конкурсу отже проти приписів, мають сюди дати п. Енґлендера з Чернелиці. Бояться конкурсу тому, бо наш учитель має 9 морґів поля і великий город шкільний — отже щоби хтось старший і то нашої народности не подався на ту посаду, городенські можновладці хотять обсадити посаду без конкурсу. Може наш голос дійде і до п. куратора у Львові, котрий преці нь повинен зарядити розписання конкурсу на посаду, як це велять приписи. — Наше село двигається з темноти, але поволи. Маємо читальняний дім, свою орхестру лугову, даємо театральні вистави, фестини — але економічної орґанізації нема. Кооператива, яка повинна заспокоювати всі потреби нашого села і стати могучою інституцією, якаб обертала сотками тисячів є біденька. За те богаті є чужі склепи, яких є кілька. Є також у нас ресттаврації з ненашими написами. Ці „реставрації“ повстали по голосованню, щоби з села прогнати коршму. Більшість селян голосували проти коршми, отже коршмарі обійшли закон так, що коршми перемінили на реставрації. І от давне лихо лишилось, тільки назву змінило. Тут і марнує наша молодіж тяжко запрацьований родичами гріш, а як його родичі не дають, то молодіж береться до крадіжи. От недавно в нас зловили парубчака, сина статочного господаря, як віз чужі снопи з поля. Певно отець ні мати не посилали його туди, а післало лихе товариство і гулятика при трунках. Ті трунки довели в нас до того, що минулого року впали у нас трупи на однім весіллю. Так у нас псується молодіж.

Сосниця, пов. Ярослав. — Над срібнолентим Сяном лежить собі супокійно велике, гарне та богате село Сосниця. Так принайменше виглядає воно на перший погляд, коли тамтуди йдеш чи переїздиш. Але поглянути в нутро того села, що в р. 1918, в часі українського народнього зриву — поставило більш сотні молодих героїв, які своєю кровю писали історію для будучих поколінь свого народа. Нігде своєї хати, кутка, нігде нашого українського товариства, деб зійшлись господарі, батьки тих героїв або їх діти, щоб поговорити о тій недавній ще минувшині та застановитись над теперішністю і будучністю. Нема Читальні „Просвіти“, „Сокола“, „Луга“, „Сільського Господаря“ — а кооператива ледви животіє, тай замість єдности людей — є кістю незгоди між деякими громадянами. Є в селі ніби наш священик, але він в дійсности — не наш, бо протиставиться українській народній свідомости. Ага, є ще в селі і війт. Ніякого, каже, товариства в селі не треба, а хочби мав 20 морґів продати, то до читальні в громаді не допустить. Знайшлися однак в селі люде, що підписали вже статути, а навіть старосвво вислало було їх до громади, та десь по дорозі пропали і до нині нема. Певно по дорозі з почти через Сян випали з торби тай потонули. Хто це зробив — легко відгадати, але чести йому таке поступовання не принесе у нашого народа, а колись і його приятелі копнуть його та ще якось некрасно назвуть. — А Ви, панове господарі, схаменіться, беріть взір з інших громад, зберіться разом та заложіть Читальню „Просвіти“, „Сільський Господар“, „Сокіл“ чи „Луг“, запишіть собі українські часописи, тай не виставляйте імен і памяти наших гарних дітей на наругу. — *Селянин.*

Молодовичі, пов. Перемишль. — Наше село, як і всі майже села на півдні від Перемишля (околиця Нижанкович), не дуже свідоме. І не дивниця! Тут ще перед війною розпаношилося москвофільство і то завдяки нашим батюшкам, які збаламутили темних людей. Завдяки нашим українським фінансовим інституціям в Перемишлі — вдалося нам розпарцелювати перед війною двірський маєток, таки під селом, тай від цього часу зажили ми кращим життям. Минула війна, інші села почали орґанізуватися, а у нас — як у гробі. Доперва соймові вибори — внесли трохи життя у наше темне село. Приїхали „русскі“, но і давай співати стару пісоньку! Мали успіх — більшість пішла за ними. В селі, колись чисто „русскім“, настав роздор, тиха війна, яку почали вести „русскі“ з українською меншістю. Вони заострилися в минулому році по заснованню у нас Читальні „Просвіти“. Підчас забав, чи то членських сходин, „русскі“ попиті — почали нападати на наших членів з колами, за дівчатами кидають камінням, ба навіть не впустили читальняний хор до церкви, який хотів відспівати Службу Божу. Мимо цих перепон — наша Читальня скупчила 103 члени; передплачує часопись, а у цім році задумує зорґанізувати чит. бібліотеку. Розуміється, що наші „русскі“ не могли остати по заді — но і давай відновляти чит. ім. Качковского. Нехай там! Ми не завидуємо, а бажаємо гарних успіхів. Бігати з колами під їхню домівку не думаємо — ми віримо, що правда побідить та прийде час, коли то у нашому селі не буде жадних роздорів. — *Свій.*

З Польщі і про Польщу.

Ми вже писали про те, що в правлячих польських колах, серед так званої „санації“, мали утворитись два табори, які собі взаїмно підставляють ноги. Польські ґазети, що є ворогами теперішнього уряду, винюхали навіть, що в одному таборі верховодять полковники, а в другому ґенерали. Довідались навіть люде, що полковники хотілиби посадити на стільци голови міністрів людину, яка зум'лаби обєднати біля себе теперішних ворогів уряду і приятелів та, що таку людину вже навіть вишукали (проф. Цоль з Кракова). Ґенерали знова ладяться посадити на премєрівському кріслі ґенерала Соснковського, або проф. Бартля. Чи такий поділ і ці всі відомости відповідають дійсности чи ні для нас річ маловажна і ми цього спеціяльно не прослідкуємо, але дивлячися з боку на те, що діється в польському санаційному таборі можна ствердити, що в ньому щось далеко не все до ладу і щось псується. Це видко по тих ґазетах, що підтримують теперішний уряд. До недавна писали вони наче на команду всі однаково; не було розбіжностей думок навіть коли ходило о маловажні справи. А тепер тої однозгідности не видко. Те що подобається одній, неподобається другій, коли одна ґазета якійсь думці приплескує, друга зовсім мовчить про те, або протестує, — словом видко, що є двох, або й кількох комендантів замість одного, як було до недавна. Теперішне положення в Польщі найкраще окреслюють деякі веселі образки що їх поміщують час від часу польські ґазети. На одному образочку представлена хата без кота, а мищі гуляють аж хата ходором ходить. На другому представлена хата, в якій кіт вже є дуже старий і не годен вганяти за мишами, так, що миші щипають кота за хвіст. Дуже знаменним є теж дотеп польських соціялістів, які повідомляють з Варшави, що „Рада Міністрів має бути розвязана, а на її місци має бути настановлений комісар“. — Теперішний уряд носиться з наміром скликати представників всіх соймових посольських клюбів, наради в справі недалекої вже звичайної сесії буджетової сойму. Уряд хотів-би довести до цього, аби на цій сесії буджетовій вороги уряду не нападали гостро на нього. Запрошення на ту нараду вислав уряд довсіх соймових клюбів. Невідомо ще, чи всі соймові клюби вишлють своїх представників. Над цим власне, чи висилати своїх представників, радять тепер поодинокі клюби. Так як досі стоїть справа, то де які клюби вже відмовились взяти участь в сій нараді. Як доносять деякі польські ґазети, уряд має намір порушити на згаданій нараді також справу зміни конституції. Уряд хотівби, передовсім відобрати послам право посольської недоторканости (то значить, охорони послів перед арештованням і збільшити права президента дежави.

Що чувати в світі?

Рада Союзу Народів — З черги промовляли на засіданню Ради Союза Народів представник Індій (перший раз за час існування Союза Народів). Після нього говорив литовський диктатор Вальдемарас. В промові своїй погоджувався Вальдемарас зі становищем анґлійських міністрів Гендерсова і Мекдональда. Найцікавійшою частиною промови Вальдемараса було видвигнення ваги і великого значіння в майбутньому Української Держави, якої повстання запевнить рівновагу, лад і спокій на сході Европи. Що повстання Української Держави це лише питання часу. Потім говорили ще, представники Греції та Іспанії, а серед надзвичайного заінтересовання всіх присутних забрав слово німецький представник Штреземан. Повага, з якою Штреземан виголошував свою промову, зєднала йому навіть тих, що ставилися до нього з великим недовірям. Говорив він дуже богато і переконуючо про конечність опіки Ради Союза Народів над національними меншостями. Гноблення національних меншостей з боку чужонаціональних держав може бути лише доказом, що дана держава почувається дуже непевно, коли вона мусить супроти національних меншостей уживати засобів гноблення, а це не приносить жадній державі чести. Що до господарської співпраці поміж державами, уважає Штреземан таку співпрацю за конечну і потрібну і тому обіцює зі свойого боку до помагати наладнанню господарської співпраці.

Зєдинені Держави Европи. З такою думкою носиться як курка з яйцем теперішний голова французьких міністрів Бріян. Не він перший про це заговорив. Говорили про це вже давно перед ним на старости літ, ріжні політики учені, історики, то що. Як ми вже писали, Бріян запросив до себе на снідання в Женеві представників ріжних держав і вів з ними балачки про те, чи не можнаби якось склеїти союзу всіх держав европейських. З цих балачок очевидно нічого не вийшло і ледви чи коли небудь, щонебудь вийде, бо в першій мірі трудно сказати, чи той союз держав Европи мавби мати характер політичний, чи лише господарський, а якщо господарський то як забезпечитись перед цим, щоби одні не використовували других. Наприклад коли будуть знесені мита поміж державами Европи, буде установлена свобода комунікації і оборотів, та заборона ввозу рільних продуктів з поза Европи, то як устроїти так, щоби сильніще упромисловлені краї не убили своєю промисловою продукцією слабших і менше промислово розвинених або щоб рільничі краї не зняли штанів з країв нерільничих за свій товар. Колиж дійде діло до питання — хто має до того союза належати: чи всі, чи лише деякі европейські держави; чи наприклад Анґлія без кольонії, чи Анґлія з кольоніями в Америці, Африці, Азії та Австралії, або наприклад С.С.С.Р. без азійського Сибіру, чи зі Сибіром і тд. і тд. — то тут вже голова крутиться а нічого не випадає такого, аби всі були задоволені. А що буде, як Америка (яка буде очевидно ногами і руками проти такого союзу европейського виступати) зачне собі робити союз з Азією наприклад проти, Европи, або скаже Европі (поодиноким державам) заплатити зараз ті довги, що їх має повно Европа в Америці. Але нащо нам так далеко заходити, коли ми знаємо, що нема такого чудотворця, який би міг довести до того хочби, щоби наприкалад Литва виреклася Вильна і полагодилась з Польщею, Німеччина, щоби виреклася на віки вічні своїх границь з перед війни, а Мадяри своїх а ми своїх і т. д. Про такі речі можна говорити при обильному столикові обідовому чи сніданковому, але лише говорити, бо до діла оно не дійде. Життя дійсне — це не конфенції і союзи, а вічна боротьба.

Большевики старалися дістати товар і гроші на борг в Америці. Але Америка осторожна і не так легко дає борги. Насамперід вислала вона до большевицької держави людей, які мали приглянутися большевицькій господарці. І от по повороті тих людей, один з них, директор великого банку, Jesse Wright, так описує большевицькі гаразди в ґазеті „National Review“: „Ми їхали кораблем зі Штокгольму до Ленінграду. Скоро тільки опустили ми корабель, опинилися ми серед повної нужди. Нужда є вирита на цілім краю. Ленінград, Москва, Київ, Ялта — всюди той сам образ розпуки. Коли ми прибули в Ленінграді до гостинниці (готелю), ми не могли повірити, що люди можуть жити в такім бруді і гнилизні. Болевицький уряд дав нам провідника, котрий показував нам випочинкові салі

Юл. Міськевич.

Мрії убогого.

Грицько — був то підстаркуватий сирота та ще й наймит.

Житє його було такеж саме, як у всіх інших його товаришів по званю.

Колиб можна природу обвинувачувати о всі злочини, то вона провинилась і супроти Гриця; а знова судьба теж відповідати ме за злидні, які перебув сирота-наймит: вона забрала йому родичів ще тоді, коли маленький Гриць в чорній як земля сорочинці рачкував по всім подвірю.

Батьки мали зовсім буденний кінець житя: померли на голодовий тиф.

Отже ціле житє Грицька зложилося так, що він мав нагоду виплекати у собі всі хиби сироти-наймита.

Сприяючі обставини то є: сердитий господар і скупа ґаздиня виплекали хиби Грицька в широких границях.

І так господар щодня помічував у нього упертість, неробство і лінивство, ґаздиня проклинала його прожорість і нехлюйство, а товариші кепкували з Грицькової недотепности.

Кождий інший на місци Гриця бувби з себе дуже невдоволений. Але Гриць не призадумавався над своїми хибами і прикметами і се було для нього вповні хосенне.

А була в Грицька і прикмета. Він брехав. Ах, і як брехав. Вже то підносило вартість його брехні, що говорив неправду не все і не перед всіма. То, чого Грицько не пережив а бажав пережити, то, чого він не зазнав а бажав зазнати, все, що було в його нечесаній, кучерявій, присипаній соломою голові, а може таки там, на дні серця...

І треба було дібратися штудерно до Грицькового довіря, а в щирих, простих словах пересипалися мрії, ті мрії, які плекала неосвічена душа наче бурян плекає рожеві листки дикого цьвіту.

— — — — — — — — —

От, хочби й тепер.

Ви думаєте, що Гриць спить, поклавшися горілиць на запашнім сіні і підложивши долоні під голову; а може догадуєтеся, що він вганяє думками за спутаними кіньми, або думає про теплу страву; може вам вважається, що він числить копиці сіна, яких темні контури чорніють на трохи яснійшім тлі неба наче великі муравлища, або слідить за рухами малого Іваська, шо сидить край него скулений, підобгавши під себе рінаті ноги.

Отже помиляєтеся. Грицько саме тепер приготовляється до імпровізації. Він жде, коли Івасько попрохає у нього казки.

— Грицьку, спиш? — чути тихий голос хлопця.

— Ні, не сплю, — тихо одвічає наймит.

Се початок. Знова царює тишина. Тихо іржить кінь і лупає спутаними ногами. Грає цьвіркун і знова тихо.

— Грицьку, спиш?

— Ні, не сплю. Або що?

— Не спи, бо я не хочу спати

— Ні, ні, не буду спати...

Івасько присувається до Гриця.

— Грицю не спи! Ти знаєш — розкажи мені щонебудь... Знаєш, то про войсько.

— Адже я розказував! — наче від нехотя відповідає наймит а рівночасно піднімається, повертається на бік і рукою підпирає голову.

— Нічо, що розказував. Кажи ще..

І Івасько без впину прохає і не догадується, що сусід вже мережить у голові небувале і шо самолюбство автора вимагає сердечної просьби.

І Гриць розбитим голосом оповідає...

Грицько в касарні. У нього є свій мундур, шапка, лискуча шабля, карабін. У нього є важка торністра, комісні чоботи, срібні ґудзики. Над ним збиткується капраль, його любить за поворотність сотник.

Він робить далекі, далекі походи. Дошкулює спека, з чола ллється горячий піт, чоботи, торністра, карабін вїдаються в змучене тіло, в губі курява. В селі приймають їх гостинно добрі люди. Молоді й старі жінки плачуть над недолею вояків...

Гриць в чужій чужинонці. Тут важко і скучно. Чужий нарід, чужа мова.

— А ви їхали у колії? — цікаво питає Івасько.

— Їхав — одвічає оповідач.

— А вона довга?

— Дуже довга...

— А я боюся колії — замічає Івасько і зітхає.

— Гриць у великім місті. Забув, як зветься. Там богато панів і робітників. Доми і церкви дуже високі. Там всіляка віра, всіляка бесіда. Там богато обманства, гріху і жидів. Не визнаєшся на вулици, хто „християнин“ а хто невір. Ніхто не каже „славайсу“ і не хреститься. Просто страшно.

— То ти там бачив цісаря? — пригадує Івасько.

— А саме там. І як бачив? Він був таки дуже близько.

На цісареви сяє золота шабелька, він цілий у золоті, „шпорна“ теж золоті, кінь карий, бистрий як іскра, кульбака срібна.

— Ех, ти казав вчера, що золота.

— Ні, срібна — впевняє Гриць. — А тільки поводи золочені.

А лице у цісаря дуже делікатне, панське, а ручки білі-білі... А коло цісаря восько найкраще.

— А гармати були?

— І гармати...

— Я бачив гармати. Їх везе шестеро коний, вони жовті і під ними дуже трясеться міст.

Цісар не говорив ні словечка до Грицька, бо Грицько „простий“.

Грицько мовкне. Івасько розхиливши ротик, широко розплющеними оченятами вдивляється в пітьму і тре босу ногу. Коні перебирають сіно, тихенько шелестить збіже, перепилиця підпілітькає. Воздух стає холоднійший...

— — — — — — — — —

— Йваську, ти любиш маму? — з нечевя питає Грицько.

— Еге, люблю — сонно відповідає хлопець. Він поклався на сіно і дивиться на зорі.

— А мама добрі? — займає дальше наймит.

— Звичайно — добрі... дуже добрі...

— Мої теж були добрі. Мама в неділю мили мене, чесали, вбирали в сорочку і підперізували крайкою. Потому брали у плахтину пирога і йшли зі мною до церкви. А як що я заплачу, вони мені пирога і зацитькають. От, так як тебе.

А твоя мама тебе чешуть?

— Я не люблю, як мама чешуть Вони сіпають за волосе, сварутъ і дуже сердиті.

— А я бувало — любив, хоч і боліло... А з полудня я грався на вулици до вечера.

— А в мене сварутъ тато, як на вулиці забарюся... — скаржиться Івасько.

— А мої не сварили...

Знова тихо. Але Грицеви не збирається на сон. Він повертається то на лівий то на правий бік. У нього на серци ще щось недоговорене, недоспіване. Він мабуть бореться в собі, скривається, а дальше не терпить і питає.

— — — — — — — — —

— Івасю, ти любиш малу Настю? Тиж з нею тільки граєшся... І вона тебе любить... Правда?

— Бо, видиш Івасю, бо мене мабуть любить... Ти знаєш Прокопову Ганю, ту веселу дівку... Вона за мною мабуть таки дуже, вона тільки й думає що про мене, хоч і богацька... Ми колись — дасть Біг — колись поберемося, а там своє ґаздівство, своя біла хата, своя худібка, а ти до мене Івасю гостем таки що дня... Та Ганна, Івасю... Івасю! Ти спиш?

Зразу щось невиразно бубонить Івась а далі тихо. Ледви чутно несеться його рівномірний віддих наче шум молоденьких здорових гильок у весняному вітрі.

Гриць через хвилю похнюплює зажурену голову, вкриває Іваська латаною опанчею і відмовляючи молитви, поволи йде завертати коні.

А німі зорі показують глуху північ...

Памятайте про „Рідну Школу“.

для робітників і школу для дітей, але коли ми бачили при вулицях гарні доми без вікон і дахів і питали, що це значить — не дали нам ніякої відповіди. Кождий чужинець, з хвилею, коли перейде границю — знаходиться в неволі большевицької пропаґанди, кождий рух чужинця шпігунується. Поїзд, яким ми їхали до Москви, був огидний і прибув з кількагодинним опізненням. Машиніст мав на собі лахміття. В Ялті на пляжі товпи людей. Жінки і мужчини купаються зовсім нагі. Взагалі всі в Московщині є нужденно убрані. Погляди їх облудні — одні бояться других. З другої сторони, в ніякім краю не видко тільки жовнірів в мундурах і тільки людей без мундурів з баґнетами і стрільбами“. — Тими днями трафився в Москві підчас большевицького спортового свята, такий випадок, про який трудно сказати — чи він більше глупий, чи більше комедіянтський. Було воно так: Уставили большевики на спортовій площі портрети-образи китайського президента Чан-Кай Ші, диктатора Італії Мусулінія і президента німецької держави Гінденбурґа та стали їх розстрілювати. Це все ділялось в присутности большевицьких урядових осіб. Німецькі ґазети накинулися за це на большевиків, але чи варта обурюватись на варятів, яким вже жаден лік не поможе?

Анґлія. Ми вже писали, про відбуваючийся в анґлійському місті Бельфасті зїзд-конґрес представників анґлійських робітничих професійних союзів. Цей конґрес важний тим, що большевики-комуністи від давна гострять собі зуби, аби опанувати анґлійські професійні союзи, а з окрема до цього конґресу большевики добре приготовились і видали богато грошей, аби зібрати на конґресі як найбільше число таких учасників-представників від робітництва, що готові булиб голосувати за большевицькими внесеннями. Тому не диво, що до ходу нарад цього конґресу, прислухується пильно ціла Анґлія. З дотеперішних нарад конґресу можна сказати з певністю, що настрої анґлійського робітництва пересунулися значно на право, порівнаючи з настроями такогож конґресу в 1925 р. Можна сказати, що настрої на цьогорічному конґресі є явно протикомуністичні. Бо так як в 1925 р. більшість представників заявилася за співпрацею і союзом Анґлії з большевицькою Москвою та коли головною особою на яку була звернена вся увага присутних представників робітництва в 1925 р. був Томский, відпоручник московсько-большевицьких робітничих союзів, то на цьогорічному конґресі присутні представники не бажають собі вислухувати аґітаційних промов в коминістичному дусі, а з окрема промов за союзом з Москвою. Знаменною є річею, що конґрес рішає відбирати голос промовцям-комуністам. Це значить, що большевики понесли на цьому конґресі, до якого вони так довго і старанно приготовлялися — повну поражку. Натомість, рішив конґрес, що Анґлія мусить як найтіснійше зєдинитись під оглядом господирським зі своїми кольоніями, а у внутрішній політиці конґрес заявився за співпрацею робітниківз промисловцями та видвигнув гасло порозумінря поміж працею і капіталом. А це є щось зовсім протилежне до цього, чого хотіли большевики. Не від речі буде додати, що цьогорічний конґрес дочекався перший раз, привітальної телеґрами конґресові від анґлійського уряду. А саме, Сновден, що заступає Мекдональда вислав привітальну телеґраму коґресові, яку підписав не своїм приватним іменем, а іменем уряду анґлійського, для підкреслення що не він сам, а цілий уряд витає робітничий конґрес. — В анґлійсько-американських взаїмовідносинах та передвступних балачках про морське розброєння, зачинають виринати нові перешкоди. Минув щойно тиждень, як Мекдональд заявив прилюдно, підчас своєї промови на Раді Союза Народів, що Анґлія і Америка узгіднили вже між собою погляд на більшість питань, що відносяться до розброєння, та що лишилося лише три точки (на двайцять), які вимагають узгіднення і що узгіднення їх наступить підчас особистого побачення Мекдональда з Гувером в найблищому часі. А тимчасом найбільше впливові ґазети американські піднесли страшенний крик, не бажаючи собі розброєння Америки. Ґазети ці висмівають навіть Мекдональда і заявляють, що Гувер зовсім не проявляє охоти і бажання йти на вудку солодкої Мекдональдової піснньки про розброєння, а навпаки, Америка мусить не розброюватись — а узброюватись, щоби дорівняти Анґлії числом военних кораблів і взагалі военного знаряддя. Нам здається, що так Мекдональд, як і американські ґазети надто поспішилися, коли перший заявиб про узгіднення погляду з Гувером аж в 17 справах на 20, а другі коли заявляють, що Гувер взагалі не хоче чути про розброєння. Але. що Гувер мусить пильно прислухуватись до голосів своєї, американської преси і не буде міг піти в розріз з думкою такого сильного чинника, яким є американська преса, — це не улягає сумнівови, а через те можна сміло сказати, що на дорозі до морського розброєння Анґлії та Америки — лягли нові, дуже поважні трудноці. Трудноці, звязані з пляном розброєння, поставлять анґлійський уряд в дуже прикре положення, бо розброєння — увільнювалоби Анґлію від тих фінансових клопотів, що стоять перед нею, а ще важнійше є те, що Анґлія, зриваючи союз з Францією — хотіла найти собі союзника в Америці. Колиж Америка, через свою пресу, зустрічає неприхильно першу спробу анґлійського уряду до навязання з нею тісніщих взаємин і колиби ці взаємини не мали покращати, то тоді лишиться Анґлії — або перепроситись з Францією. або ще тісніще, ніж досі, звязатись з Німеччиною.

Німеччина. *Ми вже писали, що націоналісти німецькі рішили зорґанізувати всенародне голосовання (плебісцит) в Німеччині проти Верзальського трактату і проти тих всіх зобовязань, які затягнули перед іншими державами дотеперішні німецькі уряди від часу закінчення всесвітної війни.* Цими днями надійшли точнійші відомости про пляни націоналістів в справах плебісциту. А саме: Комітет, що має занятися переведенням плебісциту, поставить до населення Німеччини ряд питань, на які кождий громадянин Німеччини має відповісти. Головне питання буде звучати: Чи Німеччина поносить вину (яку їй прුписує Франція і бувша Антанта) за вибух війни в роках 1914 — 18. Дальше йде питання — домагання до теперішнього уряду німецького, щоби він заявив в урочистій формі урядам посторонних держав, що на Німеччині вимусила Антанта признанняся до вини за вибух війни і що таке вимушення не може мати сили і значіння міжнародно-правного документу. В слід за тим кладеться в обовязок німецькому урядові збити ті „докази“, якими послугуються ворожі Німеччині держави для обвинування Німеччини за вибух і наслідки війни. Дальше питання звучить: Чи теперішний уряд повинен уневажнити і відкинути ті нові зобовязання грошеві, що їх затягнув на останній конференції в Газі, і чи уряд є в праві в імени Німеччини брати які небудь нові зобовязання і тягарі за те, що нібито Німеччина поносить вину за війну і тому мусить всім платити. Вкінці є питання про прийняття слідуючої постанови: Кождочасний німецький канцлер та міністри, що своїм діланням йшлиби в розрів з попередними постановами (якщо на всі попередні питання відповість більшість—потакуючо) — мають бути поставлені перед суд, як державні зрадники. Опріч цього плебісциту мають націоналісти поставити в німецькому парляменті внесення, щоби відложити на необмежений час вхід в життя закону про ратифікацію (потвердження принятя умови) пляну Юнґа. Колиб це внесення перейшло (а до цього потрібно третини голосів всіх послів) — то теперішний уряд мусівби уступити.

Австрія. Тяжке є життя теперішної Австрії, коли зважиться, що після світової війни вона зістала так страшенно обкроєна, що лишилось їй зі старої австрійської імперії лише величезна голова — столиця Відень і дуже мізерне туловище — кілька бідних гірських провінцій. Кождий це зрозуміє, що тяжко є жити і дихати державі, в якій одна третина населення живе в столиці Відні, а дві треті порозкидані по малородючих горах. Шлунок великий а їсти нема чого — ось і вічний клопіт теперішньої Австрії. Тому не диво, що довгий час Австрія не могла упорядкувати своєї валюти, що вартість австрійських грошей летіла стрімголов в долину, що в краю настала нужда. Положення трохи покращало, коли на чолі австрійського уряду станув державний муж великих здібностей і дуже хитрий — о. пралат Зайпель. Він власне став дуже зручно страшити Союз Народів, що — мовляв — для Австрії є лише два виходи: або дістати від когось велику грошеву позичку і наладнати свій стан грошевий. або прилучитися до Німеччини. Союз Народів справді налякався того другого виходу і вистарався для Австрії о значну грошеву позичку. Таким чином Австрія змогла поставити свою тверду валюту (шілінґову). Перестали нарешті допікати Австрії вічні клопоти грошево-валютові, а зате прийшли на чергу справи політичні. Ми вже писали про націоналістичну „Гаймверу“ і соціялістичний „Шуцбунд“. Справа ворогування тих двох орґанізацій не затихла, а навпаки, вона й далі ворушить всі уми австрійських горожан. Наразі стоїть справа так, що „Гаймвера“ домагається зміни конституції австрійськоі, а саме, „Гаймвера“ домагається: 1. Зміцнення влади президента держави і надання президентові права іменовання уряду (досі уряд був покликуваний парляментом); 2. Зменшення і обмеження в правах бірґермайстра (президента) міста Відня та втілення Відня до краю Австрії Долішної (досі Відень творить сам для себе окремий край і має свій краєвий соймик, в якому верховодять соціялісти); 3. Знесення системи пропорціональности в виборах до парляменту; 4. скасовання римусу приналежности до професійних союзів; 5. Заборона штрайків для державних службовиків, та 6. зміна закона про ґазети і цензуру. Виглядів на таку зміну конституції при теперішньому відношенню сил в австрійському парляменті (соціялісти мають в ньому більше, як одну третю всіх послів) — нема і тому „Гаймвера“, знаючи про це, хоче силою примусити соціялістів до зміни конституції та заповідає „похід на Відень“. Чи і коли до цього походу дійде — не відомо. Питаний про це (коли наступить похід на Відень) провідник „Гаймвери“—відновів, що „вибором часу походу, „Гаймвера“ не зробить приємности „Шуцбундові“ — а зробить їм несподіванку“. У всякому разі ініціятива є всеціло в руках „Гаймвери“ і можна сказати, що „Гаймвера“ опановує положення цілковито. Не виключене, що соціялісти і без походу „Гаймвери“ підуть на уступки, бо тепер моглиби соціялісти ще щось виторгувати, а потім, на випадок якби вже зачався похід—то моглиб все стратити. — Останні відомости, що надійшли з Австрії — повідомляють, що на 21. ц. м. заповіла „Гаймвера“ велику демонстрацію і похід вулицями Відня. Провід „Гаймвери“ сподіється зібрати на цей день до Відня стотисячні маси орґанізованих своїх членів. Демонттрація та має на меті підперти домагання „Гаймвери“ відносно зміни конституції. Теперішний австрійський уряд, хоч не хоч, мусів дати дозвіл на це „Гаймверівське“ свято, заявляючи зі свойого боку, що він матиме силу довести до успокоєння столиці, колиб з цього чи другого боку дійшло до сутичок. Австрійські політики приписують цьому святові „гаймверівському“ велику вагу для дальшої долі Австрії. В звязку з заповідженими демонстраціями „Гаймвери“, ходять по Відні чутки про недалеке уступлення дотеперішного канцлера Австрії, Штрерувіца. На його місце мавби прийти один з приятелів та приклонників „Гаймвери“.

Литва має теж своїх хрунів та зрадників. Від часу, як в Литві захопив владу теперішний її диктатор Вальдемарас, — виступає проти нього невеличка компанія тзв. литовських соціял-демократів і де може, там шкодить своїйже, литовській державі. Дійшло до цього, що ця „чесна компанія“ покинула свій рідний край, втікла в Польщу і звідси, в підлий, зрадницький спосіб — веде боротьбу проти своєї держави та її уряду. Звідкіля бере ця компанія гроші — не тяжко догадатись. На чолі цих литовських зрадників стоїть Плечкайтіс, якого саме на днях приловила німецька сторожа, як він намагався переходити польсько-німецьку границю. При ньому та при тих, що разом з ним йшли, найшли зброю. Зразу Плечкайтіс подав німецьким властям неправдиве імя, та його швидко розпізнали і всадили в тюрму. Ґазети подають, що литовський уряд, буде робити заходи перед німецьким урядом, щоби Німці видали Плечкайтіса литовським властям. Тепер чи пізніще, то зрадника не мине тяжка кара.

Югославія від початку свойого існування є тереном, на якому поборюють себе взаїмно два відламми одного і того самого народу — Серби і Хорвати. Вікове розмежовання чужинецькими кордонами, відмінні культурні впливи і виховання, так поріжнили двох найріднійших братів — Серба і Хорвата, що вони ніяк не можуть найти собі місця в спільній хаті — державі, сучасній Югославії. Якесь дивне прокляття затяжіло над спільною сербсько — хорватською батьківщиною, а взаїмна нетерпимість, горяча кров і засліпленість загумінкова, робить щораз глибшу пропасть поміж братами. Доходить до цього, що коли Серби святкують урочисто і радісно десятиліття існування спільної держави Югославії, то Хорвати проклинають день повстання тоїж Югославії, а в містах хорватських мають замість державних прапорів — жалібні чорні хоругви. Це саме державне свято викликує у одних найглибшу радість, у других смуток і жаль. Або другий приклад: коли сербське студенство відмовляється брати участь в світовім зїзді студенства, який відбувся в Будапешті, для цього, бо уважає Мадярів за своїх смертельних ворогів, то в той-же час хорватське студенство не лише що бере участь в згаданому зїзді, але разом зі студентами німецькими і турецькими складає вінок і поклін на могилі незнаного мадярського жовніра в Будапешті. А ось ще два приклади на те, які нездорові відносини існують поміж братами: На конґрес національних меншостей що недавно відбувся в Женеві вислали Хорвати своїх відпоручників, які обвинувачували перед чужими людьми свій уряд і державу. Найновіщий приклад надзвичайно сильного ворогування приносять ґазетні відомости про те, що цими днями двох хорватськлх політиків виїхало тихцем до столиці Болгарії — Софії і там ведуть наради над розбиттям Югославії, з провідниками македонських повстанців. В таких умовах може дуже легко дійти до того, що при першій нагоді спільна хата розвалиться, а обидва брати дістануться під чуже панування. Для нас приклади ці повинні бути поучаючі, бо і у нас є люде, що гребуть пропасть між такзваними Галачинами і Наддніпрянцями. Коби наш нарід оминуло це прокляття, яке затяжіло над двома братами в Югославії.

Всячина.

Святочна Академія для вшановання памяти помершого на еміґрації великого українського громадянина і мецената, блаженної памяти — Евгена Харламповича Чикаленка, відбулася вечером, дня 15. ц. м. в Перемишлі, заходом Товариства Допомоги Українським Еміґрантам.— Великою рідкістю серед наших умовин є ця велика симпатія і пошана, якою окружало особу покійного Евгена Чикаленка, перед смертю і по смерти — усе свідоме українське громадянство, без огляду на кордони та ріжниці в поглядах на політичні та громадянські справи. Це рідке, на жаль, у нас явище — зрозуміле і оправдане, бо дуже рідко у нас трафляються люди, що потрафлять викресати в душі своїй таку велику силу любови і посвяти для ідеї, таку безсторонність в оцінці відрадних та поганих проявів нашого політичного та громадянського життя, таку, подувугідну мужність в обстоюванню чистоти нашого самостійницького і соборницького прапора — як це було у Покійного Евгена Чикаленка. Ставувши, на початку своєї всестронної діяльности, на одиноко правильнім становищі, що добро всеї батьківщини — є нийвищим законом для нас, не зійшов з цього становища ніколи, а спроби насильства над цим законом, з якого боку они не походилиб, громив він силую свойого авторітету. Всякі союзи та федерації з історичними ворогама держави нашої оцінював він як зраду держави і нації.

Злидні еміґрантського життя та відомість про втрату двох своїх синів з рук московсько-большевицького ката, спричинилися до передвчасної смерти великого Громадянина, що все своє богатство віддав на службу великій ідеї.

Могила Евгена Харламповича Чикаленка — це один із найбільших документів боротьби нашої нації з чужинецькою окупацією.

Але: „Хай ворог знає що козацька [сила
Ще не вмерла під ярмом ти- [рана,
Що кожна степова могила —
Це вічна непімщена рана“. —

Цими словами зачато Святочну Академію, а ми цими словами кінчимо нашу згадку про неї.

ПОЗІР!

Пшеницю до затрутя на пільні миши — о найвисшій процентовій силі, так в більшій як і в найменшій скількости — за предложенням посвідки від начальника відносної громади принимає

Аптика під „Звіздою“
в Перемишли вул. Франц. 24.

КІНО „РЕДУТА“ вул. Костюшки (Нар. Дім) найновіща програма від дня 18. вересня — **СКАНДАЛЬ В ЖЕНЕВІ.**

Новинки.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС БУВШИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ. В Бережанах відбувся процес проти 32-ох б. С. С-ів, яким прокураторія закинула приналежність до тайного товариства „Союз Січових Стрільців“ що мало проявляти протидержавну діяльність в серпні, вересні і жовтні 1928 року. Всіх обвинувачених засудили на 94 місяці (разом), з чого б. сотника С. С. Петра Сагайдачного засудили на 10 місяців тюрми, Дм. Семчишина і Вас. Булика на 6 місяців, а інших по два і пів місяця. Оборонці: посол др. Ст. Біляк з Городка Ягойлонського, сенатор др. Корнило Троян з Ходорова, др. Вол. Бемко і посол др. Мих. Західний з Бережан — внесли відклик неважности присуду.

ШТРАЙКИ. В Вигоді, пов. Долина заштрайкували деревні робітники в числі 450 людей, домагаючися поліпшення заплати за роботу. Штрайкуючі працювали в фірмі деревній, що належить до анґлійського деревного підприємства в Галичині. — Другий штрайк має місце в Стрию в жидівсько-польській фабриці знарядів до верчення. Штрайкує 70 робітників.

ПОЖАРИ. В Повелчу, пов. Станиславів повстав в наслідок кинення недокурка папіроски біля стога конюшини, пожар в забудованнях господаря Олекси Шкандрія. Огонь обняв теж забудовання господарів — Когута і Салія. Згоріло 3 доми мешкальні, дві стайні і стодола. — В селі Стульську, пов. Жидачів погорів господар Степан Курач. — В Ольшаниці, пов. Товмач, в наслідок неосторожного обходження з огнем вибух пожар в забудованнях Мих. Лобура та знищив всі його забудовання, а опріч того ще шістьох господарів. Згоріло разом 17 будинків ріжного рода. — Під Копичинцями підпалив хтось стирти гороху, що були власністю власника фільварку в Копичинцях. За підпалячами шукає поліція. — В середу 11. ц. м. загорілося з невідомої досі причини польська фабрика літаків в Позані. Згоріло шість зовсім готових літаків, шість таких, що були на викінченю і десять над якими вже зачато роботу. — В стодолі Анни Мочило в Олесні, повіту Бережани повстав пожар через кинення недокурка папіроски. Згоріло 15 забудовань і 12 тисяч кіп збіжа. — В Стапані на Волині згоріло в ночі з 8 на 9 ц. місяця, з невідомих досі причин 32 забудовання, в цьому 15 хат і 18 стодол. Поміч в гашенню була утруднена зогляду нр сильний вітер. — В Угринові Горішнім, повіту Станиславів бавився трилітний Грицько Ничка сірникаму в стодолі. Забава ця довела до того, що згоріло до тла 9 господарств. Скільки то вже разів говорилось і писалося, щоби не лишати дітей без опіки та ще з сірниками і нічого не помагає.

ЗАМІСТЬ ЗАРОБИТИ ПІШОВ РАБУВАТИ. Якийсь Владислав Ніда напав на дорозі між Топоровом і Гутою Полонецькою пов. Радехів на Осипа Гоголя і зрабував йому 20 золотих. Недого тішився цими зрабованими грішми, бо вже за кілька годин поліція Владислава арештувала.

ДЕЛІКАТНО ПОБИЛИ „ПАТИЧКОМ“. Хлоці з Руди Креховецької пов. Жовква пасли серед ночі худобу. Було їх трох. Один з них 18-літний Микола Зендалевич заснув, а Василь і Михайло Ґнира взяли собі „патички“ і так „делікатно“ побили Зендалевича, що він не дійшовши до свідомости помер.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ. Перед кількома днями арештували власти почтарку з Гаїв під Львовом. Вона вкрала 1200 золотих, які принесли люде як рати на обезпечення від від огня. — В Вильні арештовано урядовця банку „Спілок Заробкових“ Романовського. Досі ствержено, що за час свойого урярования вкрав Романовський 40 тисяч долярів.

ЗАКІНЧЕННЯ ЧЕСЬКО-МАДЯРСЬКОГО СПОРУ. Ческого залізничого урядовця Пеха, про якого арештовання ми вже писали, що через него вийшов великий спір між Чехами і Мадярами, засудили мадярські судові власти на 5 років тюрми за шпіонажу в користь Чехословачни.

НОВІ КРІВАВІ СУТИЧИ В ПАЛЕСТИНІ. Племена арабські, що перейшли були границю Палестинську з боку Сирії улажують нові напади на міста. Оборона перед ними тяжка, бо вони йдуть цілою хмарою.

НЕ МОЖНА БУЛО ВІДОРВАТИ ВІД ЗАБАВИ парубків з Ваповець, повіт Перемишль, а коли мимо всього тамошний війт Петро Казак заборонив по ночі випраляти крики і галабурди, парубки побили його за це. Коли ходить путню роботу для народу то там ваповицьких парубків не чути, але від забави і піятики то і за уха не відтягнеш Може. би так трезійші хлопці взяли на розум і занялися чимось кращим ніж забави по ночах.

500 ГРОМІВ НА ПРОТЯЗІ ОДНОЇ ГОДИНИ. Останніми днями шаліла страшна буря над Поморем: На протязі одної години вдарило 500 громів, які убили 6 осіб. Згоріло богато забудовань і майна в хлібах.

ЦЕПЕЛІН ВИБИРАЄТЬСЯ НА ПІВНІЧНИЙ БІГУН, На другий рік в місяці квітні має вибратися „Ґраф Цепелін“ на бігун в цілях наукових і практичних, бо не є виключене, що можна буде через бігун перелітати з одної частини світа на другу, а це вкоротилоби значно дорогу. Науковим керманичем виправи мавби бути Нансен, а комендантом воздухоплава Др. Екенер. Гроші на цю виправу дає одно з найбогатших ґазетярських підприємств в Америці.

„БІЛЬШЕ ХЛІБА А МЕНШЕ ГОРІВКИ“ — так кличуть до большевицького уряду міські робітники в С. С. С. Р. Делеґація робітничих союзів в большевії звернулася до свойого уряду, щоби він перестав заохочувати до ще більшого виробництва напитків горівчаних, а подбав про те, щоб працюючі люде могли діставати хліб дешевше і більше. В минулому році вифабриковано і зужито в большевії 46 міліонів гектолітрів спирту, а цього року уряд побільшив виріб спирту на 56 міліонів гектолітрів. А все це на те, аби затуманити народ.

БАБСЬКИЙ БУНТ ПРОТИ МЕЛІОРАЦІЇ. — В Ясенові Пільнім, пов. Городенка, мала недавно громадська рада засідання в справі переведення меліорації ґрунтів в згаданій громаді. Підчас засідання громадської ради, зібралися баби і діти та старалися криками і киданням каміння в вікна будинку громадського не допустити до продовжування засідання. — Подібний випадок трафився в селі Старі Вербали, пов. Ліда, де приїхали техніки мірничі та робітники, щоби зробити поміри меліораційні. Селяне на чолі з війтом напали на техніків та робітників, побили і потовкли приряди мірничі а техніків побили.

ПРАЗНИК, ЯКИЙ СУМНО СКІНЧИВСЯ. В Божикові, пов. Підгайці відбувався празник, на якому несовісні люде Гайбіда і Федь Дмитрів продавали празничанам мясо зі здохаючої ялівки. Люде що наїлись цього мяса, захоріли на затроєння жолудка. Загалом є 100 осіб затроєних цим мясом.

ЛІТАК — СІВАЛКА. В Америці запрягли літак на услуги рільництва, а саме обсіяно поля рижові при помочі літака і як пишуть ґазети це мало великий успіх.

БОГАТО ГАМОРУ повстало в польських ґазетах через те, що на найновіщих мапах виданих віденським видавництвом Фрайтаґа зазначено на мапі теперішної Польщі Львів буквами латинськими — Lwiw а не Lwów. Історичне імя нашої княжої столиці дістає поволи назад право горожанства в світі.

БОМБИ У ЛЬВОВІ. — Ґазети доносять, що дня 7-го ц. м. зайшов до головного бюра дирекції Східних Торгів, невідомий молодець і за дозволом панни що урядувала в бюрі, лишив там на переховання валізку. Показалося що в цій валізці була пекольна машина — бомба, яка по кількох годинах вибухла. Сила вибуху знищила все урядження бюра і саму кімнату. В цьому самому часі наступили три сильні вибухи бомбові на залізничому двірци. Від вибухів загорілася переховальня річей подорожних, а в огні згоріло біля 30 пакунків. На улиці Понятовського приловила поліція ученика Терещука Михайла, який зацікавлений димом, що виходив з пакунка покиненого при дорозі, схилився щоб побачити що це таке. Це була бомба, яка не вибухла, а сильно горіла. Полумя обняло Терещука і попарило йому руку. Терещука арештували, бо набрали підозріння що це він ніс ту бомбу. Поліція твердить, що всі ці бомби підложила У.В.О. (українська військова орґанізація).

ПЕРШИЙ СНІГ — упав в Закопанім перед кількома днями і удержується досі на збочах гір.

ЧОМУ „ҐРАФ ЦЕПЕЛІН“ НЕ ЛЕТІВ НАД МОСКВОЮ? Большевицька ґазета „Правда“ невдоволена тим, що „Ґраф Цепелін“ в дорозі до Японії навмисне звернув з дороги та виминув „матушку Москву“. Ця ґазета пише, що керманич „Ґрафа Цепеліна“ хотів в той спосіб дати до зрозуміння, що він не визнає Москви. „Правда“ дуже обурена, що підчас лету над большевією залога „Ґрафа Цепеліна“ держала кулементи готовими до стрілу, наче над краєм бандитів. — От на злодію шапка горить.

ПРОТИ ГОРІЛКИ. — Ґмінна Рада в Млинові, дубенського пов., ухвалила перевести, на терені ґміни, протиалькогольний плебісцит. На цю ціль призначено 400 зол. — За прикладом цьої ради хай ідуть інші ґміни.

ШВЕЦЬ РОБИВ ГРОШІ. — Біля Городенки, в Глушкові, живе талановитий швець, Микола Томашевський, який робив не тільки черевики, — але й паперові банкноти. З ними ішов на тог і пускав їх між люди. Люди пізнали сфалшовану ним паперову 10-золотівку і тому Томашевський пішов до вязниці.

СВЯТО ГЕРОЇВ. — В с. Вербиці на Угнівщині, де велися завзяті бої і де в могилі спочиває 2 старшин та 25 стрільців — відбулося імпозантне Стято Героїв. Комітет свята працював вже віддавна, видав друковану відозву до громадянства і подбав про це, щоб воно вдалося як найвеличавіще. І так воно випало. Помимо перешкод з боку поліції — війшлися до Вербиці хори з кількох місцевостей та кілька тисяч народу. У поході, що пройшов через село на кладовище, несено 50 вінців від установ. По панахиді виголосив о. Корнило Кузик з Махнова зворушливу проповідь, а посол Кохан Вол., в імени Укр. Парл. Репрезентації, зложив поклін поляглим за рідну землю. По відспіванню „Ой та зажурились“ та національного гимну — присутні, в святочному настрою, розійшлись домів. Крім цього зроблено збірку на памятник Героям, яка дала 100 зол.

СТРАШНИЙ БУРЕВІЙ НА БІЛОРУСИ. Буря, що шаліла над Білорусю в минулому тижні позривала дахи з хат і поперевертала богато забудовань. В городах і на дорогах лежать поперекидувані дерева. Всі проводи телефонічні і телеґрафічні пореривані. На одному зі залізничих двірців перекинув вихор 43 ваґони товарові. Жертви в людях покищо не обчислені. Відомо лише, що вихор пірвав дитину і так сильно кинув нею о стіну, що дитина на місци згинула.

НЕ ВИДКО КІНЦЯ КОРШЕМНИМ БІЯТИКАМ. В селі Сливки, Калуського повіту збираються дуже часто люде замість до Читальні на поважну балачку, до коршми на забаву і піятику. При таких коршемних відвідинах все доходить до якихсь суперечок, а далі до бійки. Билися тим разом Сливчане не на кулаки, а просто повитягали револьвери і стали до себе стріляти. Коли надійшла поліція, то всі кинулись втікати, а в коршмі лишилося троє ранених.

ПАРТІЯ НА ЛІЦИТАЦІЇ. Один Норвежанин позичив був норвежській партії комуністичній в столиці Осльо — 6 тисяч корон. А що комуністи-большевики тримаються такого „права“ — що твоє то моє, а що моє то також моє, — рішили не віддавати довгу. Пошкодований заскаржив партію до суду, а суд признав йому право ліцитувати партію. Що він дістане за тих 6 тисяч корон не знати, певно цілу купу большевицьких летючок.

СТРАШНА СМЕРТЬ СТАРЦЯ. 78-літний старець Франц Тарас що полишений був без опіки в хаті сів собі на припічок грітись. Нагло ослаб і усунувся з припічка на горячу бляху. Не маючи сили піднятись, попік собі лице, руку і коліна так сильно що від цього помер того самого дня.

Збіжева біржа.

(Ціни в золотих за 100 кільоґрамів, в місци де збіже ваґонується).

Пшениця: — . —; Жито: 22. — 22.50; Ячмінь: — . —; Овес: 19; — Кукурудза: — . —; Горох пів Victoria: 45 — 50; Горох полевий 32—35; Сіно: 7—8; Солома прасована: 4—5; Гречка: —.—; Лен —. —; Отруби житні: 13·75 — 14·25; Отруби пшеничні: 14.50—15; Каша гречана: 53—55; Каша ячмінна 38—39; Пенцак: 36—37; Мак синий: 135—145; Мак сивий: 115—125.

Зі спорту.

Х. Запоріжські Ігрища, що відбулися цього року в Перемишлі в днях 7 і 8 вересня, можуть служити одним із доказів на те, що розбудова Нації нашої в ділянці плекання фізичної культури, вступили на твердий та певний шлях. В легко-атлетичних змаганнях Х. Запоріжських Ігрищ задемонстрували деякі змагуни такі фізично-психічні вартости, що їх можна вже сьогодня поставити в ряді кандидатів до осягнення найвищих кваліфікацій легко-атлетичного змагунства взагалі. До цих кандидатів належать передовсім такі змагуни: пані — Секела, Яблоновська, Гусар; панове — Козак, Черлюнчакевич, Вішка.

З приємністю стверджуємо на цьому місци, що більшість змагунів-побідників на цьогорічних Запоріжських Ігрищах — вийшла зі славного перемиського беркутового гнізда та з під крила перемиської „Спартанки“. Добрі традиції та імя, яке здобули собі на протязі ряду літ — „Беркут“ та „Спартанка“, рішили про вибір (вже другий раз) Українським Спортовим Союзом Перемишля, — на місце для загальнокраєвих Запоріжських Ігрищ. Та почесть для Перемишля, це безсумнівна заслуга „Беркута“ і „Спартанки“, а передовсім їхньої витревалої праці для величі і слави українського спорту.

На цьому місци дозволимо собі висказати кілька наших уваг відносно зовнішного боку впорядковання самого свята (Ігрищ). Нам здається, що не всі судді і не всі впорядчики, що виконували такі чи інші функції в апараті технічнім Ігрищ мали повну свідомість того, що Запоріжські Ігрища це велике свято о характері педаґоґічнім і репрезентативнім. Маємо враження, що вони значіння і ваги Запоріжських Ігрищ не доцінювали, бо нічим іншим не можна пояснити собі тих усіх несмачних історій з видиранням собі взаїмно і киданням труби, в супроводі дуже нечемних зворотів словних, недокінчуванням звідомлень, або помилковим та часто незрозумілим інформованням про перебіг змагань. Якби у всіх суддів було належне вичуття і зрозуміння поваги свята, то не доходилоб до надто довгих і разячих суперечок поміж суддями. Таке легковажне відношення до свята з боку деяких впорядчиків і деяких суддів, уділювалося теж змагунам і глядачам, з чого користала надто часто та наймолодша публика і змішувалася зі змагунами. Витворювалася таким чином „демократична“ атмосфера хаосу, а в такій атмосфері кождий лавр тратить богато зі свойого властивого, потрібного йому блеску. Тратила теж на цьому педаґоґіка і репрезентативність свята. Не вказано булоб теж, щоби змагуни, що не беруть участи в даній конкуренції тренували тутже в сусідстві змагаючихся, бо це розпорошує і відвертає увагу від головної дії. Таких і тому подібних річей, треба вистерігатись в майбутньому.

Осяги Х. Запоріжських Ігрищ 1929 р.:

ПАНІ: Біг 60 м.: Секела (Спартанка) 8,8 (український рекорд): Гінці 4 × 60: „Сокіл“ (Перемишль) 36,6 (рекорд); Скок в височінь: Яблоновська (Сокіл, Перемишль) 1,275 (укр. рекорд); Скок в довжінь: Секела (Спартанка) 4,17; Мет диском; Секела (Спарт.) 23,975 (укр. рекорд); Стусан кулью: Секела (Спарт.) 6,99;

ПАНОВЕ: Біг на 100 м.: Черлюнчакевич (Беркут) 11,5 сек. Біг на 200 м.: Козак (Беркут) 25 сек. (рекорд); Біг на 400 м: Ковальчик (Б) 58,8; Біг на 800 і 1500: Медвідь (Б) 2:15,4—4:47,6 (укр. рекорд); Біг на 5 кільометрів: Свита (Б) 19:08,4 (укр. рекорд); Біг 110 м. через плітки: Козак (Б) 20,8; Скок в височінь: Черлюнчакевич 1,525; Скок в довжінь: Бішка (Хортиця при Соколі—Жидачів) 5,64; Скок з жердкою: Біницький (Б) 2,63; Мет диском: Козак (Б) 34,02 (укр. рекорд); Мет ратищем: Козак (Б) 45,31; Мет кулею: Черлюнчакевич (Б) 10,88; Гінці 4 × 100: Беркут 48,6 (рекорд).

Надіслане.

Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“ в Перемишлі відбудуться дня 26. вересня ц. р. о год 5·30 пополудни в салі. Читальні „Просвіти„ в Перемишлі ул. Костюшки ч. 5. з таким порядком нарад: 1.) Відкриття зборів 2.] Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3.] Звідомлення уступаючої Старшини: а.] секретаське б.] касове. 4.] Звідомлення Контрольної Комісії і уділення абсолюторії уступаючій Старшині. 5.] Вибір Голови і Членів Старшини, та Контрольної Комісії. 6.] Вибір відпоручників на Загальний Зївд. “Рідної Школи“ у Львові. 7.] Внески і запити. Якщо в год. 5·30 попол. не буде на салі статутом вимаючого числа членів, то в год. 6 тій відбудуться Загальні Збори в тій самій салі і з тим самим порядком нарад при якому небудь числі членів. — *Старшина.*

ЯК ТРЕБА ПРАТИ ШОВКИ?

Легко мняти в зимнім розчині RADIONU. Потім добре переполокати в зимній воді, зміняючи її двічі, додаючи другим разом троха оцту, аби задержати полиск та живі і свіжі кольори матерії. По випранню треба завинути шовк в полотно і прасувати в стані вогкім. Одиноким середником до прання шовків є

RADION

Купець-кавалер, 28 літ пізнає панну в тім-же віці, в цили матримоніяльній, яка допоможе йому до відкриття торговлі. Неанонімові зголошення враз з фотоґрафією слати до Адміністрації „Укр. Голосу“ під „купець“.

Семинаристка пошукує лекції або шиття. Мязурова, Ольховці п. Сянок для семинаристки.

Парцеляця в селі Росохач коло Городенки 220 морґів пшенично-бурачого чорнозему на догідних услівях **в ціні від 160 до 220 амер. долярів.** Зголошення приймає адвокат Др. Іван Ганкевич в Коломиї зул. Крашевського ч. 11.

Реальність мурована, крита бляхою, двофронтова, електричне світло, мурована ледівня на 120 фір леду, 50 метр. від ринку в Самборі з великим склеповим льокалем, в котрім від 25 літ міститься вишинк всяких спіритусових трунків пива, меду і тд. з 8 вільними покоями є сейчас з вільної руки до спродажі. Реальність та надається до якоїго будь підприємства чи торговлі. Відомости уділяє Ґустав Сікора, Самбір.

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37/II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія. Кварцева лямпа.

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недуґах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ДЕНТИСТ
Казимир Блюй
виконує всілякі роботи технічно-дентистичні, а заразом БЕЗБОЛІСНЕ ВИРИВАННЯ І ПЛЬОМБОВАННЯ ЗУБІВ.
ПЕРЕМИШЛЬ. РИНОК 3 (дім п. Шанцера).

Ратуйте свою цілорічну працю!
ВАЖНЕ ДЛЯ РІЛЬНИКІВ!
ПІЛЬНІ МИШІ!
АПТИКА БАЄРА В ПЕРЕМИШЛІ ріг ул. Міцкевича і Колієвої, на підставі спеціяльної концесії, без осібного позволення Старости, приймає пшеницю до труття мишей. Труття перепроваджується дуже сумлінно, доказом сего є численні признання.

СТОМАТОЛЬОҐ (Дентиста)
Др. Мед. С. фельзен
Специяліст хороб і хирурґії устної ями, зубів як також
- ОРТОПЕДІЇ ЩОК. -
ПЕРЕМИШЛЬ,
ВУЛ. ФРАНЦІШКАНСЬКА Ч. 37.
(Площа на Брамі). :-: Тел. Nr. 125.

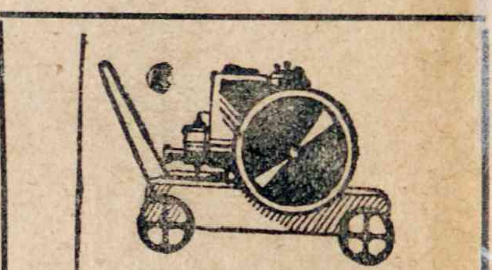
ВУГОЛЬ гор. шлеський прямо ваґоново з найліпших копалень висилає за готівку і на кредит
Спілка Українських Аґрономів
Кооп. з обм. порукою.
ЛЬВІВ, Собєского 28.
ОФЕРТИ І ЦІННИКИ РІЛЬНИЧИХ МАШИН ДАРОМ.

КОЖНИЙ ОСВІЧЕНИЙ ЧОЛОВІК А ОСОБЛИВО МОЛОДІЖ ОБОХ ПОЛІВ ПОВИННА ЗНАТИ
„Правила доброго поведення“
(Bon ton).
Ця книжка написана проф. Л. Бачинським, обіймає 120 великих сторін і 60 ілюстрацій і коштує 3 зл. Набути можна у всіх книгарнях. Наша молодь, наші Соколи і Луговики і Пластуни повинні памятати, що лишень людоїди, дикуни і варвари не потрібують знати правил доброго поведення.

Протези штучних ніг і рук для калік по ампутації.
Бандажі для усунення пропуклини в пахвині, мошниці, черева і пупка.
Черевні опаски для ослаблених і обірваних жінок.
Ортопедичні ґорсети проти горблення. Ґумові панчохи проти жиляків на ногах.
М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі 20.
Цінники даром. Цінники даром.

СКЛЕП ГОСПОДАРСЬКО МОЛОЧАРСЬКИЙ фірми
К. Ярошевич
Перемишль, Дворського 5
поручає що-дня свіже, повне урядово провірюване молоко, солодку і квасну сметану, кремівку, десерове і кухонне масло, сири та яйця. Всякі артикули споживчі, як кава, цукор, муку по цінах конкуренційних.

Всякі машини, рільничі знаряддя
малі бензинові мотори
замісць кератів від 4—10 коней спродає на довготермінові сплати
торговельно-рільничий Дім
„GLEBA“
Ґен. Репр. Фабр. Машин Рільн. „Trzebinia“ Акц. Тов.
Kraków, ul. Dlnga L. 3. Tel. 1323.

Купуючи паперці до курення
„КАЛИНА“
з одинокої української кооперативної фабрики
„Будучність“ в Тернополі.
Причиняєтеся до розросту рідного промаслу і даєте заробіток українському робітництву.

ПАРЦЕЛЯЦІЯ
подільська земля (чорнозем)
в дуже догіднім положенню, по умірковaній ціні в сплатах після умови, сейчас до набуття. Зголошення та запити про близші інформації і услівя слати під „ПОДІЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ“, до нашої Адміністрації.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Аптика і Дроґерія під „Звіздою“
істнуюча від 1874 року
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.